

על קרבן האומר

לא טעות עט

לא טעות אות, ולא טעות עת.

כי קרבן העומר - גרמהו הזמן,

וקרבן האומר - זמנו בכל עת.

ומשום השם בל אכביר דברים,

רק במאסף אלך ואלקטה באמרים.

יש אנוש ופיו גדול

ולחדול

אינו יכול.

לא תשלם

אצלו לעולם

מכסת אומר לגולגולת...

דל עד אחד הוא מחנה המחרישים /

אהה ואויה' כי מול מאה מאמרים

עולים מחירי השותק האחד ומאמרים.

חסד עושה הוא עם לשונו

בנתנו לה מנוחה,

וגם בעת הביעו אומר-

לא ישכח כי הוא מנחה.

וכאן המקום בשלהי שמיטה,

לקרוא לגבור כח אשר דברו יעש

גבור מיני גבור, יהי אשר דברו יהס.

עליו תלוי מלוא עולם, עליו ועל בלימתו

וחובה וגם כדאי כל אשר נאסר באדמתו.

יסוד ספירת האומר - אינו אומר לו מאום,

וסוד קצירת האומר - משפטים בל ידעום...

הה, פה מפיק תנובתו - אומר,

כל ימיו רק בתנופת האומר.

אהה, הכה כבד הוא קרבן האומר!?

אהה ואהה, כי מול דברים חמישים,

זכרו הכלל השמיטאי גם בשש השנים הבאות

ולמען יקל עליכם אאלף אתכם האות:

אנא! חוסו בחריש

ואם אי אפשר - בקציר

ותומכיה מאושר.

מאושר.

א. לפני קריאת השיר

עיינו בכותרת, למה הכוונה? _____ באיזה מושג נזכרתם? _____

האם לדעתכם נפלה טעות בכתיבה? _____

לידיעתכם: זו

"לא טעות עט,

לא טעות אות

ולא טעות עת"

מהי טעות עט / אות? _____

מהי עת? _____ טעות עת = בלבול עקב התקופה, הזמן.

בשיר אין טעות בכתיב, ואין טעות עקב ספירת העומר. מדובר דווקא על קרבן האומר.

מהו אומר? _____

מה האומר בשיר על האומר? - קראו את השיר

ב. אחרי קריאת השיר

הכוונה בשיר

השיר מדבר על מעוט השותקים או המקצרים באמירה ובדיבור.

שבחי השותק עפ"י השיר - קראו וצטטו

1. מחירו - ערכו - עולה ומאמיר _____
2. נחשב הוא לגיבור הגדול ביותר _____
3. כל הבולם פיו בשעת מריבה, עליו העולם עומד, והוא מיסודי העולם _____

השותקים - מיעוט לעומת ריבוי מדברים

1. "מול דברים חמישים" - מול חמישים מדברים, מנהיגים (דָּבָר - מנהיג בכח דיבורו המקור - דברי חז"ל על מנהיגותו של משה: "דבר אחד לדור ואין חמישים לדור") "דל עד אחד הוא מחנה המחרישים" כלומר, יש רק _____.
2. "מול מאה מאמרים" - מדברים, לש' אומר - "עולים מחירי השותק האחד ומאמרים" - מתייקרים. שוב היחס בין השותקים למדברים _____

דמותו של השותק מודגשת עוד יותר לעומת דמות הניגוד המדבר:

"יש אנוש ופיו גדול

ולחדול

אינו יכול

לא תשלם

אצלו לעולם

מכסת אומר לגלגלת"

באיזו נימה כתובים הדברים? _____

בשיר מובע לגלוג כלפי האדם שאף פעם אינו משלים את מכסת דיבורו, כמות הדיבורים הסבירה "מכסת אומר לגולגלת" - כמות דיבורים מתאימה לנפש, לגולגולת (על היופי בביטוי זה תוכלו לקרוא בהמשך) השיר ממשיך לבזוז לדברנים:

"יסוד ספירת האומר - אינו אומר לו מאום

וסוד קצירת האומר - משפטים בל ידעום"

- הדברן אינו מתיחס לספירת הדיבורים, הוא מדבר ללא חשבון וללא גבול, היסוד והחכמה שבקיצור הדברים - נעלמים ממנו והוא לא יודע מהם כלל.

תנובתו של אדם כזה ותוצרתו - אינן במעשים ובדברים תכליתיים אלא דיבורים בלבד - אויר, הבל פה שאינו בונה ואינו יצרני: "הה, פה מפיק תנובתו - אומר"

איש זה, רק הולך ומרבה במילים, מוסיף והולך - "כל ימיו בתנופת האומר"
הטענה כלפיו בשיר: "אהה, הכה כבד הוא?" _____ "האם קשה להקריב את הפטפוט והאמרים,
לוותר עליהם, לצמצום למינימום הנדרש?
הוסיפו ביטויים משלכם ותארו בלשונכם את הדברן: _____

לעומתו, מוארת דמותו של "השותק האחד", הנמנה על "מחנה המחרישים", באור יקרות:

"חסד עושה הוא עם לשונו - בנותנו לה מנוחה,
וגם בעת הביעו אומר - לא ישכח כי הוא מְנַחָה"
בשורות אלו יש היבטים חיוביים כלפי השותק שתיקתו מוגדרת כמעשה _____ כלפי הלשון,
כשהוא מדבר ומביע אומר הוא זוכר כי הוא מנחה - כי הדיבור הוא כמנחה. מהי **מנחה**? _____
- למלה מנחה 2 משמעויות: 1. מתנה, שי 2. קרבן (מן הצומח) - השתקן יודע כי כל דיבור הוא מתנה, ויש
לשמור על ערכו ולא לבזוז בפטפוט בעלמא, והוא יודע גם להקריב ולוותר על דיבורים שונים, שאין בהם
תועלת ואין להם ערך מעשי.
איש זה מצטייר כגיבור מיוחד, עקב כוחו הגדול "להכות" את הדיבורים, על היותו בולם את פיו עומד עליו
העולם וחובה וגם כדאי כל אשר נאסר באדמתו" בגללו נאסרים דיבורים רבים, כך צריך להיות (חובה), אך
זה גם כדאי ומשתלם לשתוק!

הפן הלשוני בשיר

הצד הלשוני מקושט מאוד. אילו השוואות והקשרים עולים בדעתכם על קריאת השיר?

1. מלות השיר לקוחות, בחלקן הגדול, מהמשוואה לעולם הצומח ולקרבן העומר. נבדוק את המילים
הרלוונטיות:

מהו עומר?

עומר - שם מדה, קרבן העומר נקרא כך ע"ש קבוצה של שיבולים, מידה מסוימת של שעורים שנקצרו
במוצי יו"ט של פסח והונפו במקדש.

העומר כשם מידה מוזכר בתורה בקשר למן, שירד משמים לפי מכסה של עומר לגולגולת, כלומר זו (של
עשירית האיפה) לכל נפש.

אסוף השבולים בשדה נקרא גם ליקוט עומרים.

בשיר מובע הרעיון בשורה "רק במאסף אלך, ואלקטה **באמרים**" כשהכוונה להוסיף **דיבורים** על הדיבור
וכך גם בהמשך, תיאור הדברן שאצלו לא תשלם לעולם _____
רמזים נוספים לעומר ולתנובה:

- "קצירת האומר" - קיצור הדיבורים - במקום _____

- "פה מפיק תנובתו" בהשוואה לשדה המפיק תנובה חקלאית

- "תנופת האומר" - לעומת הנפת קרבן העומר לצדדים השונים בבית המקדש

- "מעל דברים חמישים" - מדוע המספר 50 דווקא? בקשר לצווי על ספירת העומר: "עד ממחרת השבת
השביעית תספרו" _____

- "מול מאה מאמרים" - על משקל הפועל מעמרים - אוספים עמרים, מאמרים אלומות.

- "לא ישכח כי הוא מנחה" - מנחה היא קרבן הבא מן _____ גם העומר הובא כקרבן מנחה

2. בהמשך השיר יש השוואה לשמיטה שאף היא מצווה הקשורה ברובה לקרקע ולצומח התאור המקובל בחז"ל לחקלאים השובתים בשמיטה הוא _____ (עיינו בתהילים קג' כ') מי מכונה בתואר זה בשירנו? _____

"זכרו!! הכלל השמיטאי גם בשש השנים הבאות" - מדוע מצוין דווקא המספר 6? _____

"חוסו בחריש, ואם אי אפשר - בקציר" המקור לביטוי - "עזור לשובתים בשביעי בחריש ובקציר" (זמירות לשבת) מדובר, כמובן, בעבודות קרקע האסורות בשמיטה אך בשיר יש להן משמעות נוספת: חריש - לשי' חרש - שקט, קציר - לשי' קיצור הדברים כלומר: _____

"חוסו - רחמו על עצמכם ו _____ ואם אינכם יכולים - לפחות _____.

3. בשיר ישנם משחקי מילים נוספים, המבוססים על שיבוצים תנכיים שונים לפניהם מקורות שונים, עיינו בהם והשלימו את הטבלה:

השיבוץ בשיר ומשמעותו

הביטוי במקור

המקור

תהילים קמ"ז כ'
תהילים י"ט ג'
במדבר י"ג ל'

כמו כן יש רמזים למאמרי חז"ל שונים כמו:

"הבולם פיו בשעת מריבה - עליו העולם עומד" - היכן נרמז זה בשיר? _____

המסר בשיר

המסר בשיר מובע בצורה ישירה, מתוך פניה לקורא לבל יתעלם ממנו מהו המסר? _____

לפניהם מאמרים שונים בשבח השתיקה וקיצור הדיבור. מצאו לכל אחד שורה מקבילה בשיר, והסבירו אותם:

_____ - "מילה בסלע שתיקה בשניים"

_____ - "הלשון טובה מכל הקרבנות"

_____ - "מהי אומנותו של אדם בעולם הזה? ישום עצמו כאילם"

_____ - "האריכות היא לשון הכסילות" (ר' אברהם עזרא)

"כי קרבן העומר - גרמהו הזמן

וקרבן האומר - זמנו בכל עת"

קרבן העומר תלוי בזמן ובתאריך מסוימים, לעומת ענין הדיבור הראוי שיש להקפיד עליו תמיד. עם זאת הסבירו את הקשר שבין ימי ספירת העומר והאבלות הנוהגת בהם, לענין הדיבור הראוי והכשר.
